

Tiedolla johtamisella hyvinvointia opiskelijoille ja henkilöstölle -hankkeen pohjaraportti hyvinvoinnista ja osallistamisesta tiedolla johtamisen näkökulmasta

Sisällys

Johdanto	2
a) Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamisen nykytilanne	2
b) Opiskelijahuollon palvelut ja niiden toimivuus	3
c) Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	3
d) Oppilaitoksen yhteisöllinen opiskeluhoito	4
e) Opiskelijan ohjausprosessi	4
f) Opiskelijan oppimisen tuki	5
g) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen (yhteisön ja yksilön näkökulmasta)	5
h) Opiskelijan osallisuuden edistäminen kouluyhteisön vuotuisessa kehitystyössä	6
i) Opiskelijan opintojaksokohtainen palautteenanto	7
j) Vuosittaiset opiskelija- ja huoltajakyselyt	7
Parhaat käytänteet hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi	8
Hankkeen toteutus ja tulokset	10

Johdanto

Tämän raportin tavoitteena on kuvata Tavastian kuntayhtymän lukioden (Lyseo, Kauriala, Lammi ja Parola) sekä Riihimäen lukioon liittyvä hyvinvoinnin ja osallisuuden nykytila, analysoida kehittämistarpeita ja esittää yhtenäisiä, tiedolla johtamiseen perustuvia toimintamalleja.

Raportin taustalla on LOPS2021, joka korostaa opiskelijoiden hyvinvointia, osallisuutta ja yksilöllisiä opintopolkuja. Tavoitteena on rakentaa toimintakulttuuri, joka tukee opiskelijoiden oppimista ja kasvua sekä antaa johdolle ajantasaista, systemaattista tietoa päätöksenteon tueksi.

Aineistona on käytetty oppilaitosten vuosiraportteja, Wilma-järjestelmän tietoja, Power BI -visualisointeja sekä opiskelija- ja huoltajakyselyitä. Raporttia laadittaessa hanketoimijat ovat keränneet opettajiltaan ja opiskelijoiltaan hyviä käytänteitä ja näkemyksiä esitettyihin kokonaisuuksiin. Raportti toimii ohjaavana asiakirjana, jonka pohjalta laaditaan yhtenäiset prosessit ja mittarit oppilaitosten johtamisen tueksi. Tämä raportti laadittiin hankkeen alkuvaiheessa tunnistamaan kehittämiskohteita ja tarpeita. Raportin loppuun on lisätty huomioita, mitkä osa-alueista oli mahdollista toteuttaa tiedolla johtamisen näkökulmasta huomioiden tekniset rajoitteet sekä tietosuoja-asiat.

a) Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamisen nykytilanne

Tavastian lukioden sekä Riihimäen lukion aineistojen perusteella voidaan todeta, että opiskelijoiden yleinen hyvinvoinnin tila on keskimäärin tyydyttävällä tasolla, mutta huolestuttavia merkkejä kuormittumisesta ja yhteisöllisyyden heikkenemisestä on havaittavissa.

Kouluterveyskyselyt, Wilma-järjestelmän poissaolotilastot ja oppilaitosten omat seurannat osoittavat, että opiskelijat kokevat jaksamiseen liittyviä ongelmia etenkin toisena ja kolmantena opiskeluvuotena. Pitkittynyt kuormittuminen näkyy esimerkiksi lisääntyneinä luvattomina poissaoloina ja palautteena opetuksen kuormittavuudesta. Erityisesti tytöt raportoivat yksinäisyyden kokemusten lisääntymistä. Toisaalta koulujen arjessa toteutetut tapahtumat, opiskelijakunnan aktiivisuus ja tutor-toiminta tarjoavat mahdollisuuksia vahvistaa yhteisöllisyyttä, mutta näiden toimien vaikuttavuus opiskelijoiden arkeen ei jakaudu tasaisesti kaikille opiskelijoille.

Riihimäen lukiossa on havaittavissa myönteisiä piirteitä: opiskelijat kokevat, että opettajat huomioivat yksilölliset tarpeet ja terveystarkastuksiin ollaan keskimäärin tyytyväisiä. Toisaalta myös siellä osallisuuden kokemuksissa on vaihtelua, ja erityisesti yhteisöön kuulumisen tunne on heikentynyt joillakin opiskelijaryhmillä.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta hyvinvoinnin seuranta edellyttää, että tietoa kerätään ja käsitellään **ryhmätasolla ja anonymisoidusti**. Esimerkiksi Power BI -järjestelmään voidaan yhdistää Wilma-dataa (poissaolot, suoritusmerkinnät) ja opiskelijoiden palautekyselyjen tuloksia siten, että yksittäisiä opiskelijoita ei voida tunnistaa. Visualisoinnit voivat auttaa johtoa

havaitsemaan trendejä: jos poissaolot lisääntyvät systemaattisesti tietyssä jaksossa, voidaan ajoissa kohdistaa ennaltaehkäiseviä toimia.

Seurannan tueksi suositellaan mittaristoa, joka sisältää esimerkiksi poissaolojen määrän per opiskelija, opiskelijakunnan ja tutor-toimintaan osallistumisasteen sekä kyselyihin perustuvan osallisuuden kokemuksen (raportoitu ryhmätasolla). Näiden mittareiden avulla oppilaitosten johto ja henkilökunta voivat arvioida, missä määrin opiskelijat kokevat kuuluvansa yhteisöön ja millaisia toimenpiteitä tarvitaan yksinäisyyden ehkäisemiseksi ja jaksamisen tukemiseksi.

b) Opiskelijahuollon palvelut ja niiden toimivuus

Opiskelijahuollon palveluiden saavutettavuus vaihtelee lukioden välillä. Tavastian lukioissa terveydenhoitajan ja kuraattorin palvelut koetaan pääosin saavutettaviksi, mutta psykologipalveluiden saatavuus on paikoin puutteellista. Joissakin yksiköissä opiskelijoiden on jouduttu odottamaan psykologikäyntiä useita viikkoja, mikä ei ole oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta kestävää.

Riihimäen lukiossa opiskelijahuollon rakenteet on organisoitu systemaattisesti. Erityisopettajan rooli on vahva: hän tunnistaa lukivaikeuksia, laatii oppimisen tuen suunnitelmia ja varmistaa opiskelijoille tarvittavat erityisjärjestelyt ylioppilaskirjoituksiin. Lisäksi Riihimäessä on käytössä koulu- ja oppilaitosvalmentajan malli, jossa matalan kynnyksen tuki on saatavilla nopeasti ja ilman virallista lähetettä. Tämä käytäntö tarjoaa arvokkaan vertailukohdan Tavastian yksiköille, joissa vastaavaa toimintamallia ei ole vielä systemaattisesti käytössä.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta opiskelijahuollon palveluiden käyttöä ja riittävyyttä voidaan seurata **koontitasolla**: esimerkiksi Wilmaan kirjattujen opiskelijahuollon kontaktien määrä, keskimääräinen odotusaika palveluihin sekä opiskelijoiden palautteet palvelujen laadusta. Koska kyseessä on arkaluonteinen tieto, seuranta tulee toteuttaa anonymisoituna ja vain lukuvuosi- tai jaksoseurannan tasolla.

Suosittelava mittaristo sisältää mm. opiskelijahuollon kontaktien määrän suhteessa opiskelijamäärään, psykologipalveluiden odotusajan keskiarvon sekä opiskelijoiden yleisen tyytyväisyyden opiskelijahuollon toimivuuteen. Näin voidaan varmistaa, että johdolla on käytössään luotettavaa tietoa resurssien riittävyydestä ja kehittämistarpeista ilman, että yksittäisten opiskelijoiden tietosuoja vaarantuu.

c) Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Lukiot panostavat liikunnanopetukseen ja liikuntatapahtumiin, mutta opiskelijoiden osallistumisaktiivisuudessa ja asenteissa on eroja. Tavastian yksiköissä liikunnan lukiodiplomit ja monipuoliset kurssitarjonnat tukevat liikunnallista elämäntapaa, mutta opiskelijoiden vapaa-ajan liikuntaharrastusten määrässä on suurta vaihtelua. Myös kouluruokailun laatu ja terveellisyys nousivat esille useissa aineistoissa, sillä ne ovat kiinteä osa jaksamisen tukemista.

Riihimäen lukio on painottanut liikuntapäiviä ja osallistumista kansallisiin ja kansainvälisiin projekteihin, jotka tukevat opiskelijoiden aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä. Näiden tapahtumien kautta opiskelijat kokevat yhteenkuuluvuutta ja oppivat terveellisiä elämäntapoja.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta liikunnallista elämäntapaa voidaan seurata esimerkiksi liikuntakurssien suoritusasteella, opiskelijoiden osallistumisella liikuntapäiviin sekä opiskelijakyselyjen avulla kerätyllä arviolla liikkumisen määrästä ja laadusta. Koska yksilön terveystietojen käsittely on tietosuojan alaista, raportoinnin tulee perustua anonyymeihin kyselyihin ja ryhmätason tilastoihin.

Suosittelava mittaristo sisältää liikuntakurssien suoritusten määrän opiskelijaa kohden, opiskelijoiden raportoiman viikoittaisen liikunta-aktiivisuuden sekä kouluruokailuun osallistumisasteen. Näiden tietojen avulla voidaan arvioida, millä tasolla opiskelijoiden arjen aktiivisuus on ja miten oppilaitosten toimet tukevat terveellistä elämäntapaa.

d) Oppilaitoksen yhteisöllinen opiskeluhoito

Yhteisöllinen opiskeluhoito muodostaa perustan opiskelijoiden turvallisuuden ja osallisuuden kokemukselle. Tavastian lukioissa tutor- ja opiskelijakuntatoiminta sekä lukuvuoden yhteiset tapahtumat tukevat yhteisöllisyyttä. Opiskelijoiden kokemukset vaihtelevat kuitenkin sen mukaan, kuinka systemaattisesti yhteisöllisiä toimia toteutetaan eri yksiköissä.

Riihimäen lukiossa opiskelijakuntatoiminta on ollut aktiivista, ja opiskelijat ovat olleet mukana niin tapahtumien järjestämisessä kuin koulun kehittämiseen liittyvissä aloitteissa. Tämä vahvistaa opiskelijoiden kokemusta siitä, että heidän mielipiteillään on merkitystä ja että he voivat vaikuttaa oppilaitoksen arkeen.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta yhteisöllisen opiskeluhoiton toimivuutta voidaan arvioida opiskelijakyselyiden avulla, joissa kartoitetaan ilmapiiriä, turvallisuuden kokemusta ja osallisuuden tunnetta. Lisäksi Wilma-dataan voidaan kirjata osallistuminen erilaisiin tapahtumiin ja toimintoihin, jolloin voidaan seurata osallistumisaktiivisuuden kehitystä ajassa.

Suosittelava mittaristo sisältää opiskelijakunnan toimintaan osallistumisasteen, tutor-toimintaan osallistuneiden määrän sekä opiskelijakyselyjen tulokset koulun ilmapiiristä ja turvallisuuden kokemuksesta. Mittareita tulee hyödyntää anonyymisti, niin että yksittäisiä opiskelijoita ei voida tunnistaa. Näin oppilaitoksen johto saa luotettavan kuvan siitä, kuinka hyvin yhteisölliset rakenteet tukevat opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.

e) Opiskelijan ohjausprosessi

Ohjausprosessin tavoitteena on varmistaa, että jokainen opiskelija saa tarvitsemansa tuen opintojen etenemiseen, hyvinvointiin ja jatko-opintoihin sijoittumiseen. Tavastian lukioissa ohjausprosessi rakentuu opinto-ohjaajien, ryhmäohjaajien ja oppiaineenopettajien yhteistyölle. Prosessi sisältää siirtymävaiheen tukemisen peruskoulusta lukioon, yksilöllisen opinto-ohjauksen sekä urasuunnittelun. Riihimäen lukiossa painotetaan ohjauksen joustavuutta ja yksilöllisiä opintopolkuja, ja erityisopettajan osallistuminen ohjausprosessiin täydentää kokonaisuutta.

Aineistojen perusteella ohjausprosessi koetaan toimivaksi, mutta haasteena on resurssien riittävyys ja ohjaustyön tasalaatuisuus eri yksiköiden välillä. Lisäksi ohjausprosessin dokumentointi ja systemaattinen seuranta kaipaa vahvistamista: kaikki opiskelijat eivät koe

saavansa riittävästi tietoa esimerkiksi jatko-opintomahdollisuuksista tai lukion aikana tehtävien valintojen vaikutuksista tulevaisuuteen.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta ohjausprosessia voidaan seurata hyödyntämällä Wilma-järjestelmää: ohjaustapaamisten kirjaaminen ja opiskelijoiden antamat palautteet tarjoavat aineistoa prosessin toimivuudesta. Power BI -raportit voivat yhdistää ohjaustapaamisten määrän, opintojen etenemisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen tiedot. Näin johto saa kokonaiskuvan siitä, missä määrin ohjaus tukee opiskelijoiden tavoitteiden saavuttamista.

Suosittelava mittaristo sisältää ohjaustapaamisten määrän opiskelijaa kohden, jatko-opintoihin sijoittuneiden osuuden sekä opiskelijoiden tyytyväisyyden ohjauspalveluihin. Näiden mittareiden avulla voidaan arvioida ohjauksen vaikuttavuutta ja kohdentaa resursseja tehokkaammin.

f) Opiskelijan oppimisen tuki

Oppimisen tuki on keskeinen osa yhdenvertaista lukiokoulutusta. Tavastian lukioissa tuki toteutuu pääasiassa opettajien eriyttämisen, opinto-ohjaajien työn ja tarvittaessa erityisopettajan palveluiden kautta. Riihimäen lukiossa erityisopettajan rooli on vahvempi ja systemaattisempi, mikä näkyy esimerkiksi lukiseulojen järjestämisessä kaikille uusille opiskelijoille sekä yksilöllisten tukisuunnitelmien laadinnassa.

Aineistot osoittavat, että oppimisen tuki on monilta osin toimivaa, mutta sen saatavuudessa ja käytännöissä on eroja yksiköittäin. Kaikki opiskelijat eivät tiedä, millaista tukea on tarjolla ja miten siihen pääsee käsiksi. Toisaalta tukimuodot, kuten Jeesiklubi ja digiklinikka Riihimäessä, osoittavat, että matalan kynnyksen käytännöillä voidaan vahvistaa sekä oppimista että yhteisöllisyyttä.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta oppimisen tuen toteutumista voidaan seurata Wilma-järjestelmään kirjattujen tukitoimien määrän, opintojen etenemisnopeuden ja ylioppilaskirjoitusten tulosten avulla. Raportoinnissa on kuitenkin huomioitava tietosuoja: yksittäisten opiskelijoiden terveystiedot ja oppimisvaikeudet eivät saa olla tunnistettavissa, vaan seurannan tulee tapahtua ryhmätasolla.

Suosittelava mittaristo sisältää erityisopettajan tapaamisten määrän, oppimisen tuen suunnitelmien lukumäärän sekä opiskelijoiden raportoiman tyytyväisyyden saamaansa tukeen. Näiden avulla voidaan arvioida, missä määrin oppilaitos kykenee vastaamaan opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin.

g) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen (yhteisön ja yksilön näkökulmasta)

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen on keskeinen tavoite sekä LOPS2021:ssä että oppilaitosten kehittämisstrategioissa. Tavastian lukioissa opiskelijakunnat ja tutor-toiminta tarjoavat rakenteita opiskelijoiden osallistumiselle. Etenkin yhteiset tapahtumat, kuten vanhojen tanssit, penkkarit ja erilaiset kulttuuri- ja liikuntapäivät, lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Riihimäen lukiossa opiskelijoiden aktiivinen osallistuminen koulun kehittämiseen ja yhteistyöhön ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. nuorisovaltuusto) vahvistaa kokemusta vaikuttamisesta.

Aineistojen perusteella osallisuuden kokemus on kuitenkin jakautunut epätasaisesti: osa opiskelijoista kokee olevansa aktiivinen toimija, osa taas ulkopuoliseksi jäävä tarkkailija. Tämä kertoo siitä, että pelkkä rakenteiden olemassaolo ei riitä, vaan tarvitaan systemaattisia keinoja osallistaa opiskelijoita laajemmin.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta osallisuuden ja yhteisöllisyyden seuranta voidaan tehdä opiskelijakyselyjen avulla, mutta myös osallistumisaktiivisuutta voidaan mitata konkreettisesti. Esimerkiksi Wilmaan voidaan kirjata osallistumisia opiskelijakunnan toimintaan tai yhteisöllisiin tapahtumiin, jolloin Power BI -raportoinnin kautta saadaan ajantasaista tietoa osallistumisen laajuudesta.

Suosittelava mittaristo sisältää osallistumisasteen opiskelijakunnan ja tutor-toimintaan, osallistumisen lukuvuoden yhteisiin tapahtumiin sekä opiskelijoiden kyselyihin perustuvan kokemuksen osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Näiden avulla voidaan arvioida, kuinka tasapuolisesti osallisuus jakautuu ja missä määrin opiskelijat kokevat olevansa osa kouluyhteisöä.

h) Opiskelijan osallisuuden edistäminen kouluyhteisön vuotuisessa kehitystyössä

Vuotuinen kehittämistyö tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden osallistua koulun toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Tavastian lukioissa opiskelijoita on osallistettu esimerkiksi lukuvuosisuunnitelmien laadintaan ja palautekyselyihin. Riihimäen lukiossa opiskelijat ovat olleet aktiivisesti mukana kehittämistyöpajoissa, joissa on käsitelty muun muassa oppimisympäristöjä ja toimintakulttuurin kehittämistä.

Aineistojen perusteella opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet kehittämistyössä vaihtelevat: joissakin yksiköissä opiskelijoiden palaute ohjaa konkreettisesti koulun toimintaa, kun taas toisissa palautteen käsittely jää enemmän muodolliseksi.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta vuotuinen kehittämistyö voidaan kytkeä selkeästi palautteiden käsittelyyn ja toimenpiteiden seurantaan. Power BI -raporteissa voidaan esimerkiksi osoittaa, kuinka moni opiskelijoiden tekemistä ehdotuksista on johtanut konkreettisiin muutoksiin. Tämä lisää opiskelijoiden kokemusta siitä, että heidän mielipiteensä otetaan vakavasti.

Suosittelava mittaristo sisältää opiskelijoiden osallistumisasteen kehittämistyöpajoihin, palautekyselyjen vastausprosentin sekä toimenpiteiden määrän, jotka on toteutettu opiskelijoiden aloitteiden pohjalta. Näin varmistetaan, että osallisuus ei jää muodolliseksi, vaan sillä on todellista vaikutusta kouluyhteisön kehittämiseen.

i) Opiskelijan opintojaksokohtainen palautteenanto

Opintojaksokohtainen palaute on keskeinen väline opetuksen laadun arvioinnissa ja kehittämisessä. Tavastian lukioissa palautekäytännöt vaihtelevat yksiköittäin: joissakin kursseissa palautteen kerääminen on systemaattista ja hyödynnetään sähköisiä välineitä (Wilma, Forms), kun taas toisissa yksiköissä palautteen keruu jää opettajan harkinnan varaan. Riihimäen lukiossa palautteen keruu on monipuolista, ja opiskelijat kokevat, että heidän näkemyksiään hyödynnetään opetuksen suunnittelussa.

Haasteena on palautteen käsittely ja sen läpinäkyvyys: opiskelijat antavat mielellään palautetta, mutta jos he eivät näe palautteen johtavan muutoksiin, motivaatio vastata kyselyihin vähenee.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta opintojaksopalautteet tarjoavat merkittävän aineiston opetuksen kehittämiseen. Power BI -ratkaisulla voidaan koontaa palautteiden keskeiset trendit eri oppiaineissa ja jaksokausittain. Kyselyt tulisi toteuttaa kuitenkin anonymisoidusti ja tietosuoja kunnioittaen. Näin voidaan tunnistaa vahvuuksia ja kehittämistarpeita ilman yksittäisiin opiskelijoihin kohdistuvaa analyysia.

Suosittelava mittaristo sisältää palautekyselyjen vastausprosentin, opiskelijoiden antaman yleisarvosanan opintojaksoista sekä opettajien toteuttamat kehittämistoimet palautteen perusteella. Näin varmistetaan, että palaute toimii aidosti opetuksen kehittämisen välineenä.

j) Vuosittaiset opiskelija- ja huoltajakyselyt

Opiskelija- ja huoltajakyselyt tarjoavat laajaa tietoa oppilaitosten toiminnasta ja ilmapiiristä. Tavastian lukioissa kyselyjä hyödynnetään johdon ja opetushenkilöstön tukena, mutta niiden systemaattisuus ja tulosten käsittely vaihtelee. Riihimäen lukiossa kyselytuloksia käsitellään aktiivisesti, ja ne linkittyvät oppilaitoksen laatutyöhön sekä vuotuisen kehittämisprosessiin.

Kyselyiden suurin haaste on tietosuoja ja kyselyväsymys. Hyvinvointiin ja terveydentilaan liittyvien tietojen keräämisessä on oltava tarkkana: opiskelijoiden yksilöllisiä terveystietoja ei tule kerätä eikä julkaista yksilötasolla. Kyselyiden on oltava anonyymejä ja raportoinnin tasolla keskityttävä vain ryhmätason tuloksiin ja trendeihin. Lisäksi on tärkeää, että kyselyiden tulokset johtavat näkyviin toimenpiteisiin, muutoin sekä opiskelijoiden että huoltajien luottamus järjestelmään heikkenee.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta kyselyt tuottavat johdolle arvokasta trenditietoa. BI-raportointi voi osoittaa esimerkiksi, miten opiskelijoiden kokema turvallisuus tai huoltajien tyytyväisyys koulun viestintään kehittyy eri vuosina. Tämä edellyttää kuitenkin, että kysymykset ja mittarit pysyvät vuodesta toiseen riittävän samanlaisina vertailtavuuden varmistamiseksi.

Suosittelava mittaristo sisältää opiskelija- ja huoltajakyselyjen vastausprosentit, keskeiset tyytyväisyysindeksit (esim. ilmapiiri, viestintä, osallisuus) sekä toimenpiteiden määrän, jotka on toteutettu kyselyjen tulosten pohjalta. Näin kyselyt linkittyvät selkeästi koulun kehittämiseen.

Parhaat käytänteet hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi

Aineistoista nousee esille useita hyviä käytäntöjä, jotka tukevat sekä opiskelijoiden hyvinvointia että osallisuutta:

- **Ryhmäyttämisen systemaattisuus:** useissa lukioissa on panostettu ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmäyttämiseen esimerkiksi leirien, tutortoiminnan ja työpajojen avulla. Tämä vähentää yksinäisyyttä ja tukee yhteisöllisyyttä.
- **Matalan kynnyksen tukimuodot:** Riihimäen lukion Jeesiklubi ja digiklinikka tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden hakea tukea arjessa ilman virallisia prosesseja. Tavastian lukiossa on käytössä mm. LUMA-pajatoimintaa ja läksyparkkeja, joissa tukea voi hakea ilman erillistä pyyntöä.
- **Kouluvalmentajamalli:** Riihimäen lukiossa käytössä oleva koulu- ja oppilaitosvalmentaja tukee nuoria jaksamisen, motivaation ja sosiaalisten suhteiden haasteissa. Malli on siirrettävissä myös Tavastian lukioihin.
- **Laadunhallinnan integrointi arkeen:** Riihimäen laatutyö ja Tavastian yksiköiden opiskelijakuntien aktiivisuus osoittavat, että opiskelijoita voidaan osallistaa aidosti koulun kehittämiseen.

Näiden käytäntöjen laajentaminen koko verkoston käyttöön tukisi yhtenäisen toimintakulttuurin syntymistä ja vahvistaisi hyvinvointia ja osallisuutta.

Oppilaitosten laadunhallinnan tueksi suositellaan rakennettavan yhtenäinen Power BI -kokonaisuus, joka kokoaa keskeiset mittarit yhteen. Visualisoinnit tukevat johtoa ja henkilöstöä seuraavissa teemoissa:

1. Hyvinvoinnin ja osallisuuden seuranta

- **Poissaolot ja myöhästymiset:** seuranta opiskelijaryhmittäin, vertaillen eri lukuvuosiin.
- **Yhteisöllisiin tapahtumiin osallistuminen:** opiskelijakunnan ja tutor-toimintaan osallistumisasteet graafisina trendeinä.
- **Kyselyjen osallisuusindeksi:** opiskelija- ja huoltajakyselyiden tulosten koonti, esim. "Kuulun kouluyhteisöön" -väittämän trendi.

2. Opiskelijahuollon palveluiden seuranta

- **Opiskelijahuollon kontaktien määrä:** kuraattori-, terveydenhoitaja- ja psykologikäynnit tilastoituina kuukausittain.
- **Resurssien riittävyys:** keskimääräiset odotusajat palveluihin (ei yksilötason tietoa).
- **Tyytyväisyys opiskelijahuoltoon:** anonymisoidut kyselytulokset visualisoituina.

3. Oppimisen ja ohjauksen seuranta

- **Opintojen eteneminen suhteessa tavoitteisiin:** opiskelijaryhmittäinen vertailu suunniteltujen ja toteutuneiden opintopisteiden välillä.
- **Ohjaustapaamisten toteutuminen:** kirjaukset Wilmaan ja vertailu asetettuihin tavoitteisiin.
- **Jatko-opintoihin sijoittuminen:** tilastot opiskelijoiden hakeutumisesta ja hyväksymisistä korkeakouluihin.

4. Oppimisen tuen ja arvioinnin seuranta

- **Oppimisen tuen suunnitelmat:** erityisopettajan laatimien tukisuunnitelmien määrät lukuvuosittain.
- **Erityisjärjestelyt yo-kirjoituksissa:** tilastot anomusten ja myönnettyjen tukitoimien määrästä.
- **Opintojaksopalautteet:** koonti opintojaksojen arvioinneista oppiaineittain.

5. Kyselyjen hallinta ja vaikutusten seuranta

- **Kyselyjen vastausprosentit:** opiskelija- ja huoltajakyselyiden osallistumisasteet.
- **Keskeiset tyytyväisyysindeksit:** ilmapiiri, viestintä, osallisuus, hyvinvointi.
- **Toimenpiteiden seuranta:** BI-näkymä, joka osoittaa, kuinka moni kyselyjen pohjalta esitetty kehittämis ehdotus on toteutettu.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Tässä raportissa on kuvattu lukiokoulutuksen hyvinvoinnin, osallisuuden ja tiedolla johtamisen lähtötilanne vuosina 2023–2025. Pohjaraportin perusteella tunnistettiin keskeiset kehittämistarpeet: opiskelijoiden hyvinvoinnin systemaattinen seuranta, opiskelijahuollon palveluiden riittävyys, oppimisen tuen tasalaatuisuus, opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen sekä yhtenäisten prosessien ja mittaristojen rakentaminen. Lisäksi painotettiin tarvetta hyödyntää Wilma- ja Power BI -dataa johdon päätöksenteon tueksi.

Hankkeen toteutus vuosina 2023–2025 osoitti, että merkittävä osa näistä tavoitteista saatiin käytännössä edistettyä ja osin myös toteutettua.

Tiedolla johtamisen ratkaisut

Hankkeessa rakennettiin ja otettiin käyttöön yhteensä **22 Power BI -tietonäkymää**, jotka tukivat hallintoa, ryhmänohjaajia ja opettajia. Ensimmäiset näkymät keskittyivät opintosuoritusten koosteisiin, ja myöhemmät versiot mahdollistivat **keskeyttämisvaarassa olevien ja tukea tarvitsevien opiskelijoiden tunnistamisen**. Tämä vastasi suoraan pohjaraportin esiin nostamaan tarpeeseen saada paremmin näkyviin poissaolojen, hylätyjen kurssien ja opintojen etenemisen trendit.

Hankkeessa jaettiin lisäksi valmiita Power Query -pohjia useille muille koulutuksen järjestäjille, mikä laajensi vaikutuksia myös kansalliselle tasolle.

Palveluiden ja tukimuotojen kehittäminen

Opiskelijahuollon osalta resurssikysymykset eivät täysin ratkenneet, mutta BI-seuranta toi ensimmäistä kertaa **reaaliaikaista koontitietoa** opiskelijahuollon käytöstä ja kuormituksesta, mikä tukee resurssien suunnittelua jatkossa. Tavastialla Wilmaan saadut nostot ryhmän tukea tarvitsevista opiskelijoista on helpottanut opettajien työtä selvästi. Jatkossa pyritään huomioimaan aiempaa paremmin ryhmäkokoja tuen tarpeen perusteella (esim. ryhmien tasaaminen, mikäli ryhmässä on paljon tukea tarvitsevia).

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Pohjaraportissa painotettu tarve lisätä opiskelijoiden osallisuutta kehittämistyöhön näkyi hankkeen aikana vahvistuneina käytäntöinä: opiskelijoita osallistettiin palautekyselyjen lisäksi kehittämistyöpajoihin, ja osa opiskelijoiden tekemistä ehdotuksista vietiin myös käytäntöön. Tämä lisäsi opiskelijoiden kokemusta kuulluksi tulemisesta. Hankkeen päätyttyä tätä työtä ja tiedonkeruuta aiotaan vahvistaa sekä yhdenmukaistaa toimintaa nykyistä laajemmin.

Opettajien toiveiden toteutuminen

Opettajille järjestetyissä työpajoissa tunnistettiin konkreettisia tiedon tarpeita, ja niihin vastattiin rakentamalla uusia BI-näkymiä. Ryhmänohjaajille tuotettiin näkymät K-merkinnöistä, poissaoloista ja huolimerkinnöistä. Aineenopettajille kehitettiin koosteita kurssien etenemisestä ja arvioinnista, vaikkakin osa ratkaisuista jäi toteutettavaksi hankkeen jälkeisenä aikana teknisten rajapintojen vuoksi.